

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
1a	6.763	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Vrijstellen oude/dikke bomen, met name eiken. Verwijderen esdoorn (opslag en bomen) en laurierkers. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes en groepen esdoorn: groepsgewijs verwijderen en inplanten met struiken in hoge dichtheden om schaduwdruk te creëren. Na verwijderen nazorg plegen. Niet overal zijn struiken wenselijk omdat de schaduwdruk van de struiken de ontwikkeling van een gevarieerde bosflora beperkt. Op die locaties esdoornopslag verwijderen voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt. Inplanten groepen struiken in platgetreden delen bij kruisingen van voetpaden om steeds verder afsnijden van hoeken tegen te gaan. Alleen liggend dood hout en/of afgetopte bomen.
1b	4.981	II	2022	- opgaand bos - sierbeplanting - heg	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken - scheren heg - beheer sierbeplanting	Vrijstellen oude eiken. Verwijderen esdoorn (opslag en bomen) en laurierkers. Veel sneeuwbes aanwezig. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes en groepen esdoornopslag: groepsgewijs verwijderen en inplanten met struiken in hoge dichtheden om schaduwdruk te creëren. Na verwijderen nazorg plegen. Niet overal zijn struiken wenselijk omdat de schaduwdruk van de struiken de ontwikkeling van een gevarieerde bosflora beperkt. Op die locaties esdoornopslag verwijderen voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt. Alleen liggend dood hout en/of afgetopte bomen. Beheer heg en sierbeplanting bij monument zuidpunt.
1c	1.411	II	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Extensief maaien vegetatie onder bomen. Aan randen en bij kruisingen eerste meter (berm) eventueel intensiever beheren.
1d	2.425	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken - maaien zoomvegetatie	Boszone gefaseerd omvormen naar mantel- en zoomvegetatie. Behouden oude, dikke, markante bomen, gefaseerd verwijderen overige bomen, ook rekening houden met vrijstellen laanbomen in afd. 1c.. Inplanten groepen struiken (niet te breed ivm fietspad). Tussen de groepen struiken ontwikkelen zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom, eventueel inzaaien bosrandsoorten. indien nodig aanleggen takkenril om teveel aan doorsteekjes tussen fiets- en voetpad tegen te gaan.
1e	2.426	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Vrijstellen oude/dikke bomen. Verwijderen esdoornopslag. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes en groepen esdoorn: groepsgewijs verwijderen en inplanten met struiken in hoge dichtheden om schaduwdruk te creëren. Na verwijderen nazorg plegen. Niet overal zijn struiken wenselijk ivm bosflora, daar esdoornopslag verwijderen voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt. Kronendak is vrij open, in open ruimte groep bomen planten (nieuwe bosgeneratie), o.a. winterlinde en zomereik. Alleen ruimte voor liggend dood hout en/of afgetopte bomen.
2a	3.380	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Vrijstellen oude/dikke bomen, met name eiken. Verwijderen esdoorn (opslag en bomen) en nazorg. Waar ruimte vrijkomt, planten groepjes bomen: winterlinde en zomereik. Gefaseerd verwijderen groepen sneeuwbes (veel) en inplanten met struiken in hoge dichtheden om schaduwdruk te creëren. Na verwijderen nazorg plegen. Groepen struiken strategisch plaatsen om reliëf in te accentueren. In smalle deel zuidpunt alle sneeuwbes verwijderen en vlakdekkend inplanten met struiken. Afzetten opslag stamvoeten linde. Alleen ruimte voor liggend dood hout en/of afgetopte bomen.
2b	4.937	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - beheer begroeiing aan paden - uitvoeren bvc - aanplanten struiken	Vrijstellen dikke bomen. Groepsgewijs verwijderen esdoornopslag en sneeuwbes en inplanten met groepen struiken. Planten op strategische plaatsen tbv accentueren reliëf in terrein en behoud/vergroten variatie in dichtheid. Overige esdoorn verwijderen voordat deze onderkant boomkronen raakt. Afzetten opslag stamvoeten linde. Alleen ruimte voor liggend dood hout en/of afgetopte bomen. Losse punt in zuiden: één solitair, daaronder maaien zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom.
2c	2.921	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden ongewenste soorten - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken - maaien zoomvegetatie	Boszone gefaseerd omvormen naar mantel- en zoomvegetatie. Behouden oude, dikke, markante bomen, gefaseerd verwijderen overige bomen, ook rekening houden met vrijstellen laanbomen in afd. 2d.. Verwijderen sneeuwbes en inplanten groepen struiken (niet te breed ivm fietspad). Tussen groepen struiken ontwikkelen zoomvegetatie, conform werkpakket ruigte zoom, eventueel inzaaien bosrandsoorten. Indien nodig aanleggen takkenril om teveel aan doorsteekjes tussen fiets- en voetpad tegen te gaan.
2d	2.732	II	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Extensief maaien vegetatie onder bomen. Aan randen en bij kruisingen eerste meter (berm) eventueel intensiever beheren.
2e	1.169	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Licht dunnen in rij lindes thv tankstation. Daaronder opslag van meidoorn begeleid laten uitgroeien tot struiklaag.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING

AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
2f	3.212	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Dunnen vooral in randzones, mede tbv bosrandontwikkeling. Bosranden rondom ontwikkelen door kroonbedekking bomen sterk terug te dringen, sneeuwbes te verwijderen en groepsgewijs struiken in te planten, gebruik hoofdzakelijk duidelijk bloeiende soorten. Esdoornopslag in randen volledig verwijderen. In centrale deel verwijderen las deze de onderkant van de boomkronen raakt. Nazorg voor verwijderde esdoorn en sneeuwbes is noodzakelijk.
2g	264	II	2022	- intensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - intensief maaibeheer	In stand houden huidige situatie. Beheer conform werkpakket gazon.
3a	8.653	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Bij dunnen vooral vrijzetten Corsicaanse den en eik (let op reigersnesten in dennen oostpunt). Verwijderen opslag esdoorn en verwijderen bomen. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes. Waar esdoornopslag en sneeuwbes is verwijderd inplanten groepen struiken. In open ruimte planten groepen bomen: zomereik en ruwe berk. In centrum eventueel ruimte voor staand dood hout: bij dunning, bomen ringen ipv vellen.
3b	4.999	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Bij dunning vrijzetten Corsicaanse den, stevig dunnen in bosrand aan zijde 4b en tankstation tbv mantelvegetatie. Esdoornopslag en -bomen verwijderen. Sneeuwbes verwijderen, vooral aan paden. In bosrand met 4b en tankstation groepen struiken planten met groot aandeel duidelijk bloeiende soorten. Bij groepsgewijs verwijderen sneeuwbes en esdoorn ook groepen struiken planten in hoge dichtheden om schaduwdruk te bevorderen (tegengaan uitlopen). Planten groepen bomen in open plekken: zomereik en vooral in zuidelijk en oostelijk deel ruwe berk en plaatselijk zoete kers. Alleen ruimte voor liggend dood hout, eventueel afgetopte bomen.
3c	2.577	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Reguliere dunning in vrij dichte opstand, let op behoud soortendiversiteit. Stevig dunnen in oostelijke bosrand tbv mantelvegetatie. Verwijderen esdoorn opslag indien deze de onderzijde van de kronen raakt. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes en daarna groepsgewijs inplanten met struiken in hoge dichtheden om opnieuw uitlopen tegen te gaan. Alleen liggend dood hout.
4a	9.615	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten struiken	Reguliere dunning, let op behoud soortendiversiteit van bomenbestand. Stevig dunnen in zuidrand tbv ontwikkelen mantelvegetatie. Gefaseerd verwijderen esdoorn en sneeuwbes. Groepsgewijs inplanten struiken om opnieuw uitlopen te beperken. Ook groepen struiken planten in bosrandzone zuidzijde, gebruik groot aandeel duidelijk bloeiende soorten. Aanleggen takkenril om aantal olifantenpaadjes te reduceren. Aanvullend af te sluiten paden dichtplanten met groep struiken. Ruimte voor staand dood hout in breedste deel van het vak.
4b	9.425	II	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- selectief dunnen kroonlaag - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetaties	Enkele bomen verwijderen in clumps om meer ruimte te creëren voor mooiste bomen. Onderhoudssnoei: let op dood hout in kronen. Extensief maaien conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland, eventueel gefaseerd om biodiversiteit te bevorderen. Maaien en afvoeren. Maaien zoomvegetatie in noordelijke rand (bosrandzone), rond clumps en onder solitaire bomen, gericht op kenmerkende bosrandsoorten, conform werkpakket ruigte zoom.
4c	4.449	II	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Gematigd dunnen, let op oudere robinia. Verwijderen esdoornopslag. Verwijder sneeuwbes in oostpunt: let op behoud krentenboompjes. Verwijder sneeuwbes westpunt: let op behoud wilgjes. Planten struiken waar sneeuwbes en groepen esdoornopslag is verwijderd. Planten struiken in westpunt tbv verdichting ter beperking zicht op weg
4d	5.153	II	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- selectief beheer kroonlaag - uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Beheren als boomweide (bomen met kruidlaag). Licht dunnen in bomenbestand tbv betere kronen en meer licht op kruidlaag. Jeugdbegeleidingssnoei bij te behouden bomen aan wegzijde (obstakelvrije hoogte). Extensief maaibeheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland, bij juiste ontwikkeling kruidlaag overschakelen op beheer zoomvegetatie (extensiever) conform werkpakket ruigte zoom.
4e	478	II	2022	- struweel	- uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - onderhoudssnoei	Lage heesterstrook, buxus gemengd met diverse soorten. Bij beheernoodzaak bevorderen inheemse soorten boven buxus.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
5a	8.029	II	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Uitvoeren reguliere dunning, vergroten bestaande open plekken. Planten groepen nieuwe bomen in open plekken (nieuwe bosgeneratie): zomereik, ruwe berk en hier en daar en zoete kers op lichte plekken aan paden. Groepsgewijs verwijderen esdoornopslag en sneeuwbes, ook in smalle strook tussen fiets- en voetpad in noorden van vak. Groepsgewijs struiken inplanten waar esdoorn en sneeuwbes is verwijderd in hoge dichtheden om opnieuw uitlopen te beperken (nazorg zal nodig zijn). Ruimte voor staand dood hout (ringen).
5b	6.392	V	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Reguliere dunning: bevoordelen alle soorten anders dan esdoorn, bevoordelen struiken in bosrand. Bestrijden esdoorn voordat deze de onderkant van de kroonlaag raakt. Gefaseerd bestrijden sneeuwbes. Inplanten kleine groepjes bomen tbv schaduwdruk afgezette esdoorn en sneeuwbes: bijvoorbeeld Spaanse aak, haagbeuk en winterlinde. Inplanten struiken in bosrandzone (zie beheerkaart) indien nodig. Hier geen verhoging van aandeel dood hout ivm beeldkwaliteit.
5c	2.677	V	2024	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- verwijderen bos/struweel - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Herstel zichtas door vrijkappen doorkijkje: strategisch verwijderen enkele bomen en struiken, vanuit standpunt Villa Vijverhof. Behoud markante en waardevolle bomen, eventueel vrijzetten als solitair in doorkijk. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Randzones beheren conform werkpakket ruigte zoom
5d	327	V	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Vakje 'losknippen' van ander groen: herstel open ruimte tussen groenvakjes. Verwijderen esdoornopslag en sneeuwbes tbv anders struiksoorten in bosrand. Bosrand niet verder uitbreiden: behoud oppervlakte open ruimte.
6a	495	V	2024	- struweel - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Periodiek afzetten sneeuwbes om verschuiven plantlijn te voorkomen.
6b	598	V	2024	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Niet te vroeg maaien in verband met voorjaarsbloeiers.
7a	2.158	V	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen	Bij dunning benadelen esdoorn en bevoordelen markante bomen in oeverzone. Creëer openheid in kronendak tbv mantelvegetatie in grens met 5c en 7b. Planten struiken in randen doorkijkjes met zo groot mogelijk aandeel duidelijk bloeiende soorten met gespreide bloeiperiode. In open ruimte nieuwe bomen planten: zomereik.
7b	598	V	2024	- extensief beheerd gras	- verwijderen bos/struweel - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Uitbreiden doorkijkje door links en rechts begroeiing te verwijderen. Extensief maaien vegetatie conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Randzones beheren conform werkpakket ruigte zoom.
7c	5.767	V	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Vrijstellen eikenstrubben, dikke bomen, groep dennen en enkele bomen tbv uitzichtpunt op verhoging (met name dode bomen in oeverzone). Bevoordelen markante bomen in oeverzone. Verwijderen opslag esdoorn. Verwijderen sneeuwbes. Let op harden van bamboe, bij sterke uitbreiding ingrijpen. Waar mogelijk dode bomen behouden, zo nodig vellen en laten liggen.
7d	985	V	2024	- struweel	- verwijderen bos/struweel - extensief maaibeheer	Omvormen tot laag struweel tbv uitzichtpunt. Verwijderen bomen (vrijwel alleen opslag) en hoogopgaande struiksoorten, behoud laagblijvende struiken. Zo nodig inplanten laagblijvende en bloeiende struiksoorten (bijvoorbeeld rozen). Maaien eerste 2 meter vanaf weg.
7e	1.553	V	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Goed vrijzetten monumentale eik en overige waardevolle bomen, zo nodig gefaseerd. Verwijderen esdoornopslag en sneeuwbes. Eventueel planten struiken in rand aan zijde 7f, maar zeker niet onder monumentale boom. Eventueel planten verwilderende voorjaarsbloeiers (stinsenplanten) onder eik: kies één sterke, zelf-vermeerderende soort, bijvoorbeeld boshyacint of daslook.
7f	1.495	V	2021	- extensief beheerd gras	- verwijderen bos/struweel - maaien extensief gras - maaien zoomvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Vrijzagen (herstellen) open ruimte tbv doorkijkje vanaf bank. Doorkijkje uitlijnen op doorkijkje 13b overzijde waterpartij. Extensief maaien gras conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. In bosranden ontwikkelen zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom, eventueel doorzaaien met kruiden kenmerkend voor bosranden.
7g	1.926	V	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	In dunning benadelen esdoorn en bevoordelen eik en beuk. Planten struiken in bosrand met 7f (hoofdzakelijk duidelijk bloeiende soorten) en groepen struiken elders in vak om variatie in dichtheid aan te brengen.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
8a	1.925	V	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleg takkenril - aanplanten struiken - maaien zoomvegetatie	Voorzichtig dunnen, verwijderen enkele bomen. Verwijderen esdoornopslag, verwerken in takkenril om overmaat aan olifantenpaadjes tegen te gaan. Belangrijkste olifantenpaadje open houden. Alleen liggend dood hout ivm veiligheid. Planten enkele bloeiende struiksoorten of rozen in bosrand Duinweg. Grasstrook aan Duinwegzijde periodiek (lage frequentie) maaien om verbraming te beperken conform werkpakket ruigte zoom. Deel braamstruweel behouden.
8b	583	V	2024	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Eventueel berm vaker maaien om overlast aan wegkant te voorkomen.
8c	11.088	V	2021	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaien zoomvegetatie	Vrijzetten solitaire meerstammige populier in noordpunt, 'losknippen' van bos. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Randzones beheren conform werkpakket ruigte zoom.
8d	8.741	V	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleg takkenril	Dunnen, vrijzetten eikenstrubben, zo nodig gefaseerd. Herstel doorkijkje in smalste deel aan Duinweg (historische relatie woonwijk – bos). Stevig dunnen in grens met 8c ten behoeve van ontwikkeling mantelvegetatie. Bestrijden opslag esdoorn, verwerken in takkenrillen om plaatselijk overmaat aan olifantenpaadjes tegen te gaan. Bestrijden sneeuwbes in randzone met 8c. Eventueel inplanten struiken om uitlopen sneeuwbes tegen te gaan.
8e	1.728	V	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Dunnen: vrijzetten eiken en eikenstrubben en een enkele dikke esdoorn (vergroten aandeel dikke bomen) en dunnen tbv mantelvegetatie. In zuidelijke bosrand planten enkele struiken ter aanvulling van mantelvegetatie. Alleen liggend dood hout ivm veiligheid.
8f	1.781	V	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Terughoudend dunnen in Corsicaanse dennen (sterk lichtminnende soort), gericht op tegengaan verder opkronen. Bomen met diepe(re) kronen bevoordelen. Verwijderen esdoornopslag met sterke nadruk op alle esdoorns die in de buurt komen van de boomkronen van dennen. Zo nodig aanplanten struiken op opnieuw uitlopen van esdoorns te beperken. Aanplanten enkele bloeiende struiken of rozen op grens met 8c, in verlengde van zichtlijn vanaf Duinweg.
9a	4.170	V	2023	- opgaand bos - speeltuin	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen	Terughoudend dunnen, vergroten bestaande open ruimte en bevorderen mantelvegetatie in bosrand aan zijde 9b. In open ruimte alle esdoorn verwijderen. Elders opslag esdoorn verwijderen voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt. Inplanten open ruimte met bomen (nieuwe bosgeneratie): zomereik en haagbeuk. Alleen ruimte voor liggend dood hout ivm veiligheid (speeltuin).
9b	4.767	V	2023	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- extensief maaibeheer - maaien zoomvegetatie - uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - onderhoudssnoei	Jeugdbegeleidingssnoei aan jonge bomen. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Ontwikkelen zoomvegetatie aan bosranden 9a en 9c én tussen struiken in zone tegen 9c conform werkpakket ruigte zoom.
9c	10.422	V	2023	- opgaand bos - BMX-baan	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - planten bomen	Reguliere dunning, benadelen esdoorn. Planten bomen in noordwestzijde afdeling en in open ruimte ontstaan na dunning: zomereik, haagbeuk en op strategische plaatsen winterlinde (wortelopslag van linde kan op langere termijn massa creëren om gebruik van BMX-baan te reguleren). Dood hout: alleen hele liggende bomen, dikke stammen of afgetopte bomen. Voorkom los takmateriaal om verslepen te voorkomen (BMX-baan). Periodieke inspectie BMX-baan, zo nodig maatregelen treffen om uitbreiding ervan tegen te gaan of terug te draaien en buitenproportionele aantasting van het bos te voorkomen.
9d	97	V	2023	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Afhankelijk van vegetatieontwikkeling extensief beheren gericht op ontwikkeling bloemrijke vegetatie conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Randzones beheren conform werkpakket ruigte zoom.
10a	16.144	V	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - aanleg takkenril - aanplanten struiken - aanplanten bomen	Reguliere dunning, eiken vrijstellen. In de hoek bij 10d enkele mooie esdoorns behouden en stevig vrijzetten. De rest gefaseerd verwijderen. Vrijgekomen ruimte inplanten met struiken als geleidelijke bosrandzone. Bij uitzichtpunt in oostzijde: asfalt in verlengde van uitzichtpunt verwijderen. Takkenril aanleggen rondom uitzichtpunt om doorlopen tegen te gaan. Inplanten struiken (o.a. rozen) achter/in takkenril om doorlopen tegen te gaan. Let op scheve es aan Duinweg thv 10d (zuidoostpunt) ivm mogelijke essentaksterfte. Aanplanten groepen bomen in open plekken: o.a. zomereik, haagbeuk en Spaanse aak.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING

AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
10b	7.327	V	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - verhogen aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Reguliere dunning. Verwijderen esdoorn met name in bosrand 8c (zuidrand). Hier herstellen oorspronkelijke open ruimte en ontwikkelen mantelvegetatie in bosrandzone door stevig te dunnen en in te planten met struiken. Gebruik overwegend duidelijk bloeiende soorten.
10c	1.179	V	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Vergelijkbaar beheer met afd 8f. 10dTerughoudend dunnen in Corsicaanse dennen (sterk lichtminnende soort), gericht op tegengaan verder opkronen. Bomen met diepe(re) kronen bevoorstellen. Verwijderen esdoornopslag met sterke nadruk op alle esdoorns die in de buurt komen van de boomkronen van dennen. Zo nodig aanplanten struiken op opnieuw uitlopen van esdoorns te beperken. Aanplanten enkele bloeiende struiken of rozen op grens met 8c, in verlengde van zichtlijn vanaf Duinweg.
10d	232	V	2023	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Afhankelijk van vegetatieontwikkeling extensief beheren gericht op ontwikkeling bloemrijke vegetatie, conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Eventueel inzaaien (doorzaaien) zoomvegetatie tussen mantelvegetatie 10a en beheren conform werkpakket ruigte zoom.
11a	6.301	V	2021	- opgaand bos - rustgebied	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Terughoudend dunnen, gericht op vergroten structuurvariatie en gevarieerde soortensamenstelling. Benadelen esdoorn. Aanleggen takkenril ter afsluiting van rustgebied. Verwijderen esdoornopslag, vooral wanneer deze de onderkant van boomkronen raakt. Planten struiken waar esdoorn opslag is verwijderd en in dichte groepen op enkele meters voor en achter takkenril. Planten groepen bomen (bosplantsoen/veren) in open ruimte na dunning: zomereik en ruwe berk. Zorg voor continu aanbod van zowel staand als liggend dood hout.
11b	3.137	V	2021	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaien zoomvegetatie	Vrijzetten en onderhouden eikenstrubben in centrale deel afdeling. Verwijder alle vegetatie die de eikenstrubben beconcurrereert om licht en ruimte. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Randzones beheren conform werkpakket ruigte zoom.
11c	23.395	V	2021	- opgaand bos - rustgebied	- selectief beheer kroonlaag - bestrijden esdoorn - ontwikkelen mantelvegetatie - aanleggen takkenril - aanplanten struiken - creëren open zand	Vrijstellen eikenstrubben. Bestrijden esdoorn: alle opslag die de onderkant van boomkronen dreigt te raken en die eikenstrubben beconcurrereert. Afsluiten rustgebied met takkenril (veel lengte nodig!). Inplanten struiken op vrijgekomen open plekken na dunning en verwijderen esdoorn. Deel van open ruimte laten verruigen (permanente open ruimte). Creëer in open, zonnige plekken delen met open zand, tbv onder meer bijen. Ontwikkelen mantelvegetatie op grens met 11e. Grens met 11d is diffuus, op termijn wellicht samenvoegen.
11d	2.265	V	2021	- opgaand bos - rustgebied	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - creëren open zand	Verwijderen alle opgaande bomen behalve eikenstrubben. Bij te grote impact op eiken, gefaseerde aanpak. Creëren open bos met eikenstrubben en ruimte voor struweel en ruigtevegetatie. Bestrijden alle esdoornopslag. Creëren (behouden) delen met open zand op zonnige plekken tbv onder meer bijen.
11e	346	V	2021	- extensief beheerd gras	- verwijderen bos/struweel - aanleggen takkenril - extensief maaibeheer - maaien zoomvegetatie	Verwijderen esdoornopslag en andere opgaande begroeiing in randen: herstel oppervlakte open ruimte. Aanleg takkenril ter afsluiting rustgebied in rand van open ruimte. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland.
12a	31.454	V	2024	- oppervlaktewater	- beheer oppervlaktewater	Eilandje voor noordelijke oever toegankelijk houden voor mensen.
12b	2.289	V	2023	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Ontwikkelen zoomvegetatie rond bosranden 5b. Randzones beheren conform werkpakket ruigte zoom.
12c	591	V	2023	- intensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - intensief maaibeheer - beheer oevervegetatie	Oeverzone waterpartij: beheer conform werkpakket gazon. Oeverzone beheren conform werkpakket gazon, waterrand. Indien nodig verwijderen opslag els en/of in waterlijn, voorafgaand aan maaiwerkzaamheden.
12d	143	V	2023	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer - beheer oevervegetatie	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Directe oeverzone beheren conform werkpakket gazon, waterrand. Verwijderen opslag els voorafgaand aan maaiwerkzaamheden. Maaien rietvegetatie: gefaseerd maaien, behoud deel overjarig riet.
13a	2.042	V	2024	- opgaan bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Reguliere dunning. Verwijderen opslag van esdoorn in zuidpunt tbv bosrandzone. Verwijderen sneeuwbes en overmaat aan lijsterbesspirea (vooral in randzone aan pad). Planten struiken om uitlopen sneeuwbes, spirea en esdoorn te beperken. Met name in zuidpunt vooral opvallend bloeiende soorten planten, ter geleiding van zichtlijn.
13b	412	V	2023	- extensief beheer gras	- extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie - beheer oevervegetatie	Oeverzone waterpartij en doorkijkje. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Directe oeverzone beheren conform werkpakket gazon, waterrand. Maaien rietvegetatie: gefaseerd maaien, behoud deel overjarig riet. Ontwikkelen zoomvegetatie aan randen ter geleiding van zichtlijn, conform werkpakket ruigte zoom.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
13c	2.257	V	2023	- opgaand bos - struweel	- bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - beheer oevervegetatie	Grotendeels struweel met enkele bomen. In standhouden struweel: periodiek verwijderen opslag boomvormers. Vrijstellen struiken aan bosranden bij 13b en 13d. Gefaseerd maaien rietvegetatie, behoud deel overjarig riet.
13d	1.121	V	2023	- extensief beheerd gras - intensief beheerd gras	- intensief maaibeheer - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Overwegend extensief maaien conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Rondom monument intensief maaien conform werkpakket gazon. In bosrand 13c ontwikkelen zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom.
14a	2.927	V	2023	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- selectief dunnen kroonlaag - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Beheren als boomweide. Ruimte creëren in kroonlaag: creëren halfschaduw situatie. Extensief maaien onder bomen, conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Ontwikkelen zoomvegetatie tegen grens met 5b conform werkpakket ruigte zoom.
14b	12.869	V	2023	- intensief beheerd gras - sierbeplanting - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - intensief maaibeheer - beheer sierbeplanting	Beheren als lig- en speelweide, conform werkpakket gazon. Sturen op draagkrachtige, goed betreedbare grasmat, geschikt voor intensief gebruik. Sierbeplanting in zuidwestpunt in standhouden als entree tot monument.
14c	3.378	V	2023	- intensief beheerd gras - sierbeplanting - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - onderhoudssnoei - intensief maaibeheer - beheer sierbeplanting	Beheer gelijk aan 14b om eenheid te creëren.
14d	322	V	2023	- struweel - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Sneeuwbesstruweel met enkele solitaire bomen.
15a	6.168	III	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Reguliere dunning, met name de oostzijde heeft een dichte stand. Esdoornopslag en sneeuwbes groepsgewijs (gefaseerd) verwijderen en inplanten met struiken in hoge dichtheden om uitlopen te beperken. In open plekken na dunning plaatselijk groepsgewijs bomen inplanten als nieuwe bosgeneratie: zomereik, winterlinde en haagbeuk. Ook ruimte voor staand dood hout. Overweeg verharding uitzichtpunt in noorden te verwijderen: heeft in huidige situatie geen functie
15b	3.292	III	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Reguliere dunning. Twee groepen dennen in noorden van afdeling vrijzetten. Esdoornopslag en sneeuwbes groepsgewijs (gefaseerd) verwijderen en inplanten met struiken in hoge dichtheden om uitlopen te beperken. Bij instortende eiken in zuidpunt aanplanten nieuwe zomereiken als nieuwe generatie. Ivm beperkte ruimte geen staand dood hout.
16a	791	III	2024	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland.
16b	2.663	III	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Reguliere dunning: onder andere dennen vrijzetten. Sneeuwbes gefaseerd groepsgewijs verwijderen. Ter plaatse inplanten met struiken (hoge dichtheden) om opnieuw uitlopen te voorkomen.
16c	5.360	III	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden sneeuwbes - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen	Bij dunning groepsgewijs esdoorn (bomen) verwijderen. In de vrijgekomen groepen ook esdoornopslag en sneeuwbes verwijderen. Groepen inplanten met bomen: zomereik, winterlinde en haagbeuk. Gebruik bosplantsoen (veren) met grote dichtheid om snel sluiting te creëren en uitlopen van esdoorns en sneeuwbes te voorkomen (nazorg zal desalniettemin nodig zijn).
16d	6.948	III	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden sneeuwbes - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen	Bij dunning groepsgewijs esdoorn (bomen) verwijderen. In de vrijgekomen groepen ook esdoornopslag en sneeuwbes verwijderen. Groepen inplanten met bomen: zomereik, winterlinde en haagbeuk. Gebruik bosplantsoen (veren) met grote dichtheid om snel sluiting te creëren en uitlopen van esdoorns en sneeuwbes te voorkomen (nazorg zal desalniettemin nodig zijn).

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
17a	4.952	III	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Dunning: vergroten bestaande open ruimte, tijdig verwijderen oude robinia. Vrijgekomen open ruimte inplanten met bomen tbv nieuwe bosgeneratie: zomereik, winterlinde en haagbeuk, in zuidrand een enkele zoete kers. Verwijderen esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Ontwikkelen mantelvegetatie aan zuidrand, grenzend aan 17b: stevig dunnen in bosrand en terugzetten oorspronkelijke beplantingslijn. Bosrand inplanten met struiken, waarvan een groot aandeel duidelijk bloeiende soorten. Ook dichtplanten met struiken smalste deel, waar hek Madurodam zichtbaar is.
17b	1.973	III	2021	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie - inzaaien grasland	Bestaande open ruimte beheren conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland. Herstellen oorspronkelijke open ruimte door terugzetten plantlijn en verwijderen struiken (grotendeels sneeuwbes). Vrijgekomen ruimte inzaaien met zaadmengsel van kenmerkende bosrandsoorten en initieel beheren conform werkpakket ruiggrasveld, daarna conform werkpakket ruigte zoom. Drie recent aangeplante Amerikaanse eiken boven solitaire meidoorn verwijderen (bij voorkeur verplanten naar buiten Scheveningse Bosjes, hier geen gewenste soort).
17c	974	III	2021	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- extensief maaibeheer - uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland.
17d	3.443	III	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen	Bomenbestand bestaat hoofdzakelijk uit esdoorn en robinia. Bij dunning eerst andere soorten bevoordelen en daarna mooie en stabiele bomen vrijzetten. Middels dunning gefaseerd open ruimte creëren en inplanten met bomen van gewenste soorten: zomereik en ruwe berk.
17e	1.930	III	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- selectief beheer kroonlaag - uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Beheren als boomweide (bomen met kruidlaag), conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland. Licht dunnen in bomenbestand tbv betere kronen en meer licht op kruidlaag. Jeugdbegeleidingssnoei bij te behouden bomen aan wegzijde (obstakelvrije hoogte). Extensief maaibeheer, bij juiste ontwikkeling kruidlaag overschakelen op beheer zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom (extensiever).
18a	962	III	2022	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland.
18b	4.238	III	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- selectief beheer kroonlaag - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Beheren als boomweide (bomen met kruidlaag), conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland. Licht dunnen in bomenbestand tbv betere kronen en meer licht op kruidlaag. Jeugdbegeleidingssnoei bij te behouden bomen aan weerszijden wegzijde (obstakelvrije hoogte). Extensief maaibeheer, bij juiste ontwikkeling kruidlaag overschakelen op beheer zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom (extensiever).
18c	1.843	III	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - extensief maaibeheer	Brede berm met enkele jonge bomen. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland.
18d	769	III	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - extensief maaibeheer	Brede berm met enkele jonge bomen. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland.
19a	3.811	III	2022	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- selectief beheer kroonlaag - uitvoeren bvc - jeugdbegeleidingssnoei - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Oostelijk deel beheren als boomweide (bomen met kruidlaag), conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland. Licht dunnen in bomenbestand tbv betere kronen en meer licht op kruidlaag. Jeugdbegeleidingssnoei bij te behouden bomen aan wegzijde (obstakelvrije hoogte). Extensief maaibeheer, bij juiste ontwikkeling kruidlaag overschakelen op beheer zoomvegetatie (extensiever). Westelijk deel extensief maaien en ontwikkelen zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom, grenzend aan 19b.
19b	4.129	III	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Licht dunnen: vrijstellen eiken, abelen en den in westpunt en bevoordelen struiklaag. Aan noordrand sturen op goed ontwikkelde struiklaag. Indien voldoende licht wordt geboden op struiklaag is bijplanten niet nodig.
19c	532	III	2022	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland.
19d	3.605	III	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Enkele bomen weg rond 19 ^e , elders regulier dunnen, waarbij ook abelen vrijstellen. Ruimte rond 19 ^e beheren als struweel met enkele solitaire bomen, niet te dicht laten worden met bomen.
19e	478	III	2022	- extensief beheerd gras	- extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland.
20a	7.031	III	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Dunnen in bosrand bij 19c tbv ontwikkeling mantelvegetatie, verder dunning niet noodzakelijk. Gefaseerd groepsgewijs esdoornopslag afzetten en afwisselend inplanten met groepen bomen (zomereik, winterlinde en haagbeuk) en struiken. Gebruik bij bomen bosplantsoen (veren) in hoge dichtheid zodat snel sluiting ontstaat. Inplanten mantelvegetatie ter hoogte van afd 19c, gebruik groot aandeel duidelijk bloeiende soorten. Alleen liggend dood hout en afgetopte bomen mogelijk ivm veiligheid.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
20b	7.101	III	2023	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken - aanplanten bomen 	Bij dunning andere soorten dan esdoorn en robinia bevoordelen. Enkele groepen esdoornopslag verwijderen en inplanten met nieuwe bomen tbv volgende bosgeneratie: zomereik, winterlinde en haagbeuk. Ten minste één verjongingsgroep aanleggen aan weerszijden van pad tussen 20a en 20b. Groepsgewijs verwijderen sneeuwbes en ter plaatse inplanten met struiken (hoge dichtheid). Alleen ruimte voor liggend dood hout en afgetopte bomen ivm veiligheid.
21a	4.523	IV	2023	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Groepsgewijs (gefaseerd) verwijderen sneeuwbes en ruimte inplanten met struiken om opnieuw uitlopen te beperken. In bestaande open ruimte bijplanten enkele bomen: zomereik. Alleen ruimte voor liggend dood hout en afgetopte bomen ivm met veiligheid.
21b	4.116	IV	2023	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Verwijderen esdoornopslag voordat deze de onderkant van de boomkronen bereikt. Sneeuwbes groepsgewijs (gefaseerd) verwijderen en ruimte inplanten met struiken om opnieuw uitlopen te beperken. In open ruimte enkele bomen inplanten: zomereik. Alleen ruimte voor liggend dood hout en afgetopte bomen ivm veiligheid.
21c	3.939	IV	2023	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei 	Bij dunning esdoorn benadelen tov andere boomsoorten. Esdoornopslag bestrijden voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Let op populier in westpunt. Alleen ruimte voor liggend dood hout en afgetopte bomen ivm veiligheid.
21d	8.687	IV	2023	- opgaand bos - rustgebied	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken - creëren open zand 	Dunnen in beuk, bevoordelen andere soorten. Vergroten bestaande open ruimte en inplanten met groepjes: zomereik en winterlinde. Bestrijden esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Bestrijden sneeuwbes in noordpunt en op talud in westrand. Noordpunt (geheel) en westrand (groepsgewijs) inplanten met struiken, waaronder een deel wintergroene soorten. Aanleggen takkenril om betreding rustgebied te beperken. Starten bij bestaande olifantenpaadjes (tevens dichtplanten) en uitbreiden naar de rest van de randen. Afgesloten paden voorzien van bebording 'rustgebied'. In breedste deel tevens ruimte voor staand dood hout. Creëer op zonnige plaatsen op afstand van paden kleine oppervlakte met open zand voor onder meer wilde bijen.
22a	19.605	IV	2020	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - beheer begroeiing entreezones - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Vrijzetten oude eiken, licht dunnen in beuken en vergroten bestaande open ruimte. Vrijgekomen open ruimte inplanten met bomen: zomereik en haagbeuk. Bestrijden esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Sneeuwbes met name in de noordrand gefaseerd bestrijden: groepsgewijs verwijderen en inplanten met struiken om opnieuw uitlopen te beperken. Ook struiken planten in zuidelijke punt: gebruik duidelijk bloeiende soorten, in hoge dichtheid om de vele paden visueel van elkaar te scheiden, verhogen beeldkwaliteit entreezone. Aanleggen takkenril in noordelijk deel om doorsteek tussen wandel- en ruitpad te beperken.
22b	3.497	IV	2020	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - beheer begroeiing entreezones - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - maaibeheer zoomvegetatie 	Omvormen tot struweel/zoom met solitaire bomen (bosrandzone voor 22a): stevig dunnen, vrijzetten oude/dikke eiken en beuken, vrijzetten laanbomen in 22c. Gefaseerd sneeuwbes verwijderen en groepsgewijs inplanten met struiken. Gedeelten open laten en die ontwikkelen tot zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom (extensief maaien), afgestemd op aanwezige stinzenflora. Waar nodig aanleggen takkenril om doorsteek tussen 22b en 22c te beperken. Ook struiken planten in zuidelijke punt: gebruik duidelijk bloeiende soorten, in hoge dichtheid om de vele paden visueel van elkaar te scheiden, verhogen beeldkwaliteit entreezone. Eventueel ruimte voor liggend dood hout, mits netjes in het vak verwerkt.
22c	2.571	IV	2020	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	<ul style="list-style-type: none"> - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer 	Extensief maaien vegetatie onder bomen conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Aan randen en bij kruisingen eerste meter (berm) eventueel intensiever beheren.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
22d	6.361	IV	2020	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief beheer kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Terughoudend dunnen, vergroten bestaande open ruimte. Esdoornopslag en sneeuwbes groepsgewijs verwijderen in open ruimte en inplanten met groepen van afwisselend bomen (winterlinde en aan oostzijde ruwe berk) en struiken, gebruik bosplantsoen (veren) om snel tot kroonsluiting te komen en uitlopen esdoorn tegen te gaan. Ontwikkelen mantelvegetatie in bosrand rond 22e: sterker dunnen in randzone en planten struiken. Ook struiken planten in zuidelijke punt: gebruik duidelijk bloeiende soorten, in hoge dichtheid om de vele paden visueel van elkaar te scheiden. Eventueel hier ook (bescheiden) takkenril aanleggen om doorsteken tussen de paden tegen te gaan. Alleen ruimte voor liggend dood hout ivm veiligheid.
22e	1.146	IV	2020	- extensief beheerd gras	<ul style="list-style-type: none"> - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie 	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Ontwikkelen zoomvegetatie in bosrand conform werkpakket ruigte zoom.
23a	5.906	IV	2020	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - beheer begroeiing entreezones - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleg takkenril - aanplanten struiken 	Vrijstellen eiken. Bestrijden esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen raakt en alle opslag waar struiken geplant worden. Stuike planten in westpunt: gebruik duidelijk bloeiende soorten, in hoge dichtheid om de vele paden visueel van elkaar te scheiden, verhogen beeldkwaliteit entreezone. Aanleggen takkenril in westpunt om doorsteken tussen officiële paden tegen te gaan. Alleen ruimte voor liggend dood hout en afgetopte bomen ivm veiligheid.
23b	14.044	I	2021	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken 	Dunnen in beuk, met name in de bosrand aan 23c. Vrijzetten meerstammige solitaire boom in 23c. In zuiden van afdeling gefaseerd groepen esdoornopslag verwijderen (hier in hoge dichtheid aanwezig) en inplanten met struiken in hoge dichtheid om opnieuw uitlopen esdoorn te beperken. Vlakdekkend inplanten struiken kaalgelopen hoek in zuidwestpunt. Ontwikkelen mantelvegetatie in noordrand, grens 23c: hier dunnen op openheid in kronendak en groepen struiken planten in bosrand, gebruik groot aandeel bloeiende soorten. Ruimte voor staand dood hout. Oude wandelroute in zuiden verwijderen.
23c	5.144	I	2020	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	<ul style="list-style-type: none"> - bestrijden ongewenste soorten - verwijderen bos/struweel - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie - inzaaien grasland 	Bestaande open ruimte beheren conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Verwijderen sneeuwbes in randen en open ruimte. Vrijzetten ('losknippen') alle solitaire bomen en struiken. Terugzagen bosrand tot oorspronkelijke plantlijn: herstel open ruimte. Inzaaien open ruimte waar sneeuwbes en andere opgaande vegetatie is verwijderd met mengsel van kenmerkende bosrandsoorten en beheren conform werkpakket ruiggrasveld. Ontwikkelen zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom in grootste deel van bosranden (ook waar niet is ingezaaid) en onder kroonprojectie van solitaire bomen en struiken.
24a	11.196	IV	2023	- opgaand bos - rustgebied	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Reguliere dunning, met extra aandacht voor vrijstellen eiken en openheid in bosrand met 23c. Verwijderen esdoorn voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Ook groepsgewijs bestrijden en inplanten groepen met bomen (zomereik, haagbeuk). Verwijderen prachtfamboos (ook ondergronds) in noordwestrand. Gefaseerd bestrijden sneeuwbes in rand 23c en inplanten met struiken tbv ontwikkelen mantelvegetatie. Aanleggen takkenril om betreding rustgebied te beperken. Dichtplanten olifantenpaadjes met groepen struiken (aandeel wintergroene soorten). Ook struiken in smalle deel noordzijde ter beschutting van rustgebied. Ook ruimte voor staand dood hout in breder deel.
24b	38.739	I	2020	- opgaand bos - rustgebied	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Reguliere dunning, met extra aandacht voor vrijstellen dennengroep in oostrand, vrijstellen eiken en openheid in bosrand met 23c. Verwijderen esdoorn voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Ook groepsgewijs bestrijden en inplanten groepen met bomen (zomereik en haagbeuk, in zuidrand plaatselijk zoete kers, zeker geen beuk). Gefaseerd bestrijden sneeuwbes in rand 23c en inplanten met struiken tbv ontwikkelen mantelvegetatie. Aanleggen takkenril om betreding rustgebied te beperken. Dichtplanten olifantenpaadjes met groepen struiken (aandeel wintergroene soorten). Verwijderen oude wandelroute in zuiden. Ook struiken in open bos noordzijde ter beschutting van rustgebied. Vergroten aandeel dood hout, zowel staand als liggend.
25a	4.107	I	2022	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken 	Reguliere dunning, vrijstellen eiken. Bestrijden esdoornopslag voor deze de onderkant van boomkronen raakt. Dichtplanten met struiken vierkant aan westzijde tussen fiets- en wandelpaden aan weerszijden van ruiterspad. Alleen ruimte voor liggend dood hout en afgetopte bomen.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING

AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
25b	9.672	I	2022	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Reguliere dunning, vrijzetten eiken, één den, paardenkastanjes (in noordrand) en alle bomen in 25c. Bestrijden esdoorn voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Planten bomen (winterlinde) tbv nieuwe bosgeneratie in open plekken, indien aanwezig. Planten struiken in smalle delen van het vak en tussen voetpad en ruiterspad in noordoostpunt
25c	2.615	III	2022	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken - maaibeheer zoomvegetatie 	In brede deel bestrijden esdoorn en sneeuwbes en inplanten met struiken van gewenste soorten. Maaibeheer gericht op ontwikkeling van soortenrijke zoomvegetatie in smalle deel conform werkpakket ruigte zoom.
26a	6.800	III	2022	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen 	Reguliere dunning, mede gericht op uitbreiding bestaande open ruimte. Let op dood hout in bomen aan westzijde. Verwijderen esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen raakt en groepsgewijs in open plekken. Open plekken inplanten met groepen bomen (nieuwe bosgeneratie) in hoge dichtheid om snel kroonsluiting te bereiken om uitlopen esdoorn te beperken: zomereik, winterlinde en haagbeuk. Ruimte voor staand dood hout in centrale deel van afdeling.
26b	6.153	III	2022	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Reguliere dunning, ook vrijstellen markante den in westpunt van 19b (concurrenten staan in 26b). Planten bomen (nieuwe bosgeneratie) in open plekken, indien ontstaan na dunning: zomereik en enkele ruwe berk in noordoostpunt. Bestrijden esdoorn voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt en esdoornopslag en sneeuwbes in groepen, let op behoud gewenste soorten daartussen (oa zoete kers). Waar esdoorn en sneeuwbes is verwijderd, planten groepen struiken om opnieuw uitlopen te beperken. Alleen liggend dood hout ivm veiligheid. Indien Ver-Huëllweg wordt afgesloten, ontwikkelen bosrand en fraaie entreezone in oostpunt.
26c	8.919	III	2022	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken 	Reguliere dunning. Planten bomen (nieuwe bosgeneratie) in open plekken, indien ontstaan na dunning: zomereik en winterlinde. Bestrijden esdoorn voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt en esdoornopslag en sneeuwbes in groepen, let op behoud gewenste soorten daartussen (oa zoete kers). Waar esdoorn en sneeuwbes is verwijderd, planten groepen struiken om opnieuw uitlopen te beperken. Ruimte voor staand dood hout in brede delen van afdeling.
26d	2.816	III	2024	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken 	Groepsgewijs (gefaseerd) verwijderen esdoorn en sneeuwbes en inplanten met struiken van gewenste soorten om opnieuw uitlopen te beperken.
26e	990	III	2024	- extensief beheerd gras	<ul style="list-style-type: none"> - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie 	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Randzones beheren conform werkpakket ruigte zoom. Opnieuw in te richten na afsluiting Ver-Huëllweg.
26f	11.714	III	2024	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - maaien zoomvegetatie 	Reguliere dunning, ook in beplantingsstroken rond tennisbanen. Gefaseerd verwijderen esdoorn en sneeuwbes en groepsgewijs inplanten bomen: zomereik, haagbeuk, plaatselijk Spaanse aak en zoete kers, geen linde ivm wortelopslag. Plaatselijk onder bomen maaien conform werkpakket ruigte zoom.
26g	673	III	2024	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	<ul style="list-style-type: none"> - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - scheren heggen - extensief maaibeheer 	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland.
27a	4.392	II	2024	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - planten struiken - extensief maaibeheer 	Reguliere dunning. Groepsgewijs (gefaseerd) verwijderen esdoornopslag en sneeuwbes en inplanten met struiken. Alleen ruimte voor liggend dood hout ivm veiligheid. Extensief maaibeheer in grasstrook tussen weg en fietspad.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING

AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
27b	14.595	II	2024	- opgaand bos - rustgebied	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Dunning (regulier) gericht op bevoordelen alle andere soorten dan esdoorn en vergroten bestaande open ruimte. Bestrijden esdoorn wanneer voor deze de onderkant van de boomkronen raakt en groepsgewijs in open ruimte. Open ruimte afwisselend inplanten met groepen struiken en bomen (nieuwe bosgeneratie): winterlinde en haagbeuk. Aanleggen takkenril om betreding tegen te gaan, dichtplanten olifantenpaadjes met struiken. Bij uitplaatsing houtstammenopslag: infrastructuur voor wandelaars herzien, huidige pad loopt nu dood. Ruimte voor zowel staand als liggend dood hout, zorg voor continu aanbod van verschillende verteringsstadia. Op terrein houtstammenopslag zijn haarden van Aziatische duizendknoop aanwezig, waarvan één met grote omvang die zich richting opgaand bos uitbreid. Snel ingrijpen met gerichte bestrijding is noodzakelijk.
27c	16.301	II	2024	- opgaand bos - rustgebied	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Dunning (regulier) gericht op bevoordelen alle andere soorten dan esdoorn en vergroten bestaande open ruimte. Bestrijden esdoorn wanneer voor deze de onderkant van de boomkronen raakt en groepsgewijs in open ruimte. Open ruimte afwisselend inplanten met groepen struiken en bomen (nieuwe bosgeneratie): zomereik, winterlinde en haagbeuk. Aanleggen takkenril om betreding tegen te gaan, dichtplanten olifantenpaadjes met struiken. Overweeg niet-officieel pad richting 27d te formaliseren. Ruimte voor zowel staand als liggend dood hout, zorg voor continu aanbod van verschillende verteringsstadia.
27d	4.728	II	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Bij dunning (terughoudend) andere soorten dan esdoorn bevoordelen, behoud diversiteit in structuur en soortensamenstelling. Verwijderen esdoornopslag voor deze de onderkant van boomkronen raakt. Let op, lastige exploitatie vanwege steile taluds. Alleen ruimte voor liggend dood hout.
27e	6.232	II	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - verwijderen ongewenste soorten - verhogen aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Reguliere dunning, vrijstellen andere soorten dan esdoorn en vergroten bestaande open ruimte in kronendak. Bestrijden esdoorn voor deze de onderkant van de boomkronen raakt, en groepsgewijs in open ruimte. Inplanten open ruimte met groepen zomereik, winterlinde en haagbeuk, aan de weg plaatselijk zoete kers. Sneeuwbes groepsgewijs verwijderen en inplanten met struiken. In smalle deel in de zuidpunt een extra takkenril aanleggen en aanplanten struiken om doorsteek naar ruiterspad tegen te gaan
27f	772	II	2024	- extensief beheerd gras	- extensief beheer grasland	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland.
28	1.372	II	2024	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Bermen eventueel intensiever maaien, centrale deel ontwikkelen tot bloemrijk grasland.
29a	3.531	I	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Reguliere dunning aan oostzijde, westzijde geen dunning. Bestrijden esdoorn voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Sneeuwbes groepsgewijs bestrijden en inplanten met struiken in hoge dichtheden om opnieuw uitlopen te beperken. Alleen ruimte voor liggend dood hout ivm veiligheid.
29b	8.796	I	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer	Bij dunning vooral eiken vrijstellen. Bestrijden esdoorn voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Sneeuwbes groepsgewijs bestrijden en inplanten met struiken in hoge dichtheden om opnieuw uitlopen te beperken. Alleen ruimte voor liggend dood hout ivm veiligheid. Extensief maaien vegetatie bij entree Omnigroen.
29c	7.286	I	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Reguliere dunning, uitbreiden bestaande open ruimte in kronendak. Zeer veel sneeuwbes in struiklaag: gefaseerd verwijderen en vrijgemaakte ruimte inplanten met struiken in hoge dichtheden om opnieuw uitlopen te beperken. Open ruimte in kronendak inplanten met groepen bomen: zomereik en haagbeuk. Alleen ruimte voor liggend dood hout en eventueel afgetopte bomen.
29d	7.255	I	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Reguliere dunning, uitbreiden bestaande open ruimte in kronendak. Bestrijden esdoorn voor deze de onderkant van de boomkronen raakt. Waar open ruimte is gemaakt ook esdoorn groepsgewijs verwijderen en inplanten met struiken. Sneeuwbes bestrijden in smalle deel tussen fietspad en voetpad in het westen. Vrijgemaakte ruimte inplanten met struiken. Ook inplanten rechthoek tussen ruiterspad, fietspad en voetpad in noordwesten. Ruimte voor staand en liggend dood hout.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING

AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
29e	11.449	I	2022	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Bij dunning bestaande jonge bomen ruimte geven (structuurdunning). Verwijderen esdoornopslag voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt. Sneeuwbes plaatselijk aanwezig. Eventueel bestrijden en groepsgewijs inplanten met struiken. Ook ruimte voor staand dood hout. Let op met maaien berm in zuidrand. In verband met aanwezigheid bijzondere flora (berglook) pas maaien na de bloeiperiode (half september).
30a	2.936	I	2020	- struweel - opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - planten struiken	Rondom uitzichtpunt (gefaseerd) omvormen naar struweel: mooiste bomen selecteren en rest van de bomen gefaseerd verwijderen. Ruimte daaronder inplanten met struiken, waarvan een groot aandeel duidelijk bloeiende soorten. Behoud dennengroep.
30b	16.027	I	2020	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - planten struiken - extensief maaibeheer	Bij dunning bestaande structuurvariatie en soortendiversiteit behouden. Vrijstellen laanbomen in westen. Verwijderen sneeuwbes in randen, eventueel inplanten met struiken om opnieuw uitlopen te beperken. Terugzetten bosrand bij 30c, herstel open ruimte (groei geleidelijk steeds verder dicht). Sterk dunnen in bosrand. Inplanten bosrandzone met gemengde struiken. Gebruik groot aandeel duidelijk bloeiende soorten. Ruimte voor staand dood hout, oostelijk van ruiterspad. Extensief maaien onder laanbomen in westzijde, let op behoud stinzenplanten.
30c	1.990	I	2024	- extensief beheerd gras - solitaire bomen	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie	Solitaire bomen (aan weg) vrijzetten. Beheer conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidrijk grasland. Ontwikkelen zoomvegetatie conform werkpakket ruigte zoom langs bosranden 30b en 31b.
31a	1.302	I	2024	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - inplanten struiken	Reguliere dunning. Bestrijden esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen bereikt. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes en inplanten vrijgemaakte ruimte met groepen struiken.
31b	13.554	I	2020	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken - extensief maaibeheer	Reguliere dunning, vrijzetten laanbomen westzijde en zijde Kerkhoflaan. Bestrijden esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen bereikt. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes in randzone en inplanten vrijgemaakte ruimte met groepen struiken. Extensief maaien onder laanbomen in westzijde, let op behoud stinzenplanten. Ruimte voor staand dood hout oostelijk van ruiterspad.
32a	7.355	I	2020	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken - extensief maaibeheer	Reguliere dunning, vrijzetten laanbomen oostzijde en aan straatzijde Kerkhoflaan. Bestrijden esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen bereikt en groepsgewijs onder open ruimte in kronendak. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes (veel aanwezig!) en inplanten vrijgemaakte ruimte met groepen struiken. Extensief maaien onder laanbomen in oostzijde, let op behoud stinzenplanten. Ruimte voor staand dood hout.
32b	20.724	I	2020	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken - extensief maaibeheer	Bij dunning vrijzetten populier in driehoek noordwesten, vrijstellen eiken en minder voorkomende soorten. Vrijzetten laanbomen oostzijde. Groepsgewijs verwijderen esdoornopslag voor deze de onderkant van de boomkronen bereikt en groepsgewijs onder open ruimte in kronendak, vervolgens open ruimte inplanten met bomen: zomereik, winterlinde en haagbeuk, aan grens met 33b een enkele ruwe berk. Gefaseerd verwijderen sneeuwbes aan wegzijde Kerkhoflaan en inplanten vrijgemaakte ruimte met groepen struiken. Extensief maaien onder laanbomen in oostzijde, let op behoud stinzenplanten. Ruimte voor staand dood hout.
32c	8.143	I	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen	Dunnen, vrijstellen groep dennen in zuidoostpunt, nabij afdeling 33b, en vergroten bestaande open ruimte in kronendak. Inplanten deel van open ruimte onder kronendak met groepen nieuwe bomen (nieuwe bosgeneratie): zomereik en winterlinde. In centrale deel ruimte voor staand dood hout. Onder en nabij dennengroep alle esdoornopslag verwijderen.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING						
AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
33a	17.858	I	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Reguliere dunning, ook vrijstellen laanbomen aan straatzijde Kerkhoflaan en vrijstellen markante bomen in zuidelijk deel van afdeling. Esdoornopslag verwijderen voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt en groepsgewijs esdoornopslag en sneeuwbes in open delen en randen van het bos. Open delen inplanten met groepen struiken. Ontwikkelen mantelvegetatie in noordelijk deel, grenzend aan 33b: terugzetten begroeiing, herstel open ruimte. Randen waar nodig inplanten met groepen struiken. Ruimte voor staand dood hout.
33b	3.710	I	2023	- extensief beheerd gras	- bestrijden ongewenste soorten - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie - inzaaien grasland	Bestaande open ruimte beheren conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Verwijderen vegetatie tot oorspronkelijke plantlijn, herstellen dichtgroeende open ruimte. Behouden solitaire en rozenstruwelen. Verwijderen sneeuwbes. Volledig vrijstellen meerstammige boom in smalste deel aan de westzijde. In vrijgemaakte open ruimte inzaaien met mengsel van kenmerkende bosrandsoorten. Extensief maaien conform werkpakket ruiggrasveld. Ontwikkelen zoomvegetatie aan (nieuwe) bosranden conform werkpakket ruigte zoom.
33c	15.272	I	2023	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Let bij dunning op behoud/vergroten structuurvariatie, steviger dunnen in bosrand met 33b en 23c en vrijzetten solitaire in afdeling 33b. Verwijderen esdoornopslag voor deze de onderkant van boomkronen raakt en groepsgewijs in open ruimte. Inplanten vrijgemaakte ruimte met groepen struiken. Sneeuwbes verwijderen aan paden en inplanten met struiken. Ruimte voor staand dood hout.
34a	24.013	IV	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken - maaien zoomvegetatie	Herstellen open plek, vrijstellen oude eiken in westzijde, ontwikkelen bosrand rond open plek en aan grens met 34b. Verwijderen esdoornopslag en sneeuwbes in groepen en inplanten met struiken (in randen) en bomen (in centrale deel van het vak: zomereik, haagbeuk plaatselijk enkele ruwe berken en enkele zoete kers op lichte plek aan pad. Ook inplanten met struiken bosranden met 34b en rond open plek in noorden. Verhogen aandeel dood hout, ook staand dood hout, mits ver genoeg van afdeling 34b ivm veiligheid. Beheer open plek conform werkpakket ruigte zoom.
34b	10.408	IV	2021	- extensief beheerd gras - open zand - solitaire bomen	- bestrijden ongewenste soorten - verwijderen bos/struweel - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer - maaibeheer zoomvegetatie - inzaaien grasland	Bestaande open ruimte beheren conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Verwijderen groep Amerikaans vogelkers aan noordrand, verwijderen begroeiing tot oorspronkelijke grens: herstel open ruimte. Behoud solitaire bomen en struiken van gewenste soorten en rozenclusters. Ontwikkelen zoomvegetatie aan delen van bosrand conform werkpakket ruigte zoom. Eventueel aanleggen takkenrillen in delen van bosrand, op voldoende afstand van open ruimte, op aantal olifantenpaadjes in randzone terug te dringen. Gebruik hiervoor zwaar hout om verslepen door jeugd te voorkomen.
34c	17.147	IV	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten struiken	Bij dunning oa vrijstellen dikke en markante bomen in zuidrand en oude eiken in hele vak. In zuidpunt 1x populier verwijderen tbv behoud 2 veterane eiken. Stevig dunnen in bosrandzone rond 34d, tbv mantelvegetatie. Verwijderen opslag esdoorn voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt. Plaatselijk verwijderen sneeuwbes en inplanten vrijgemaakte ruimte met groepen struiken om opnieuw uitlopen te beperken. Ontwikkelen mantelvegetatie rondom 34d: planten groepen struiken, gebruik groot aandeel duidelijke bloeiende soorten met gespreide bloeiperiode. Ruimte voor staand dood hout op ruime afstand van 34d.
34d	3.166	IV	2021	- open zand - speeltuin	- uitvoeren bvc - onderhoudssnoei	Beheer primair gericht op veiligheid speelfunctie.
34e	4.312	IV	2021	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden ongewenste soorten - Beheer begroeiing entreezones - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - planten struiken	Terughoudend dunnen. Vrijstellen markante bomen in directe nabijheid toegangspunt Kerkhoflaan-Scheveningseweg tbv beeldkwaliteit entree. Groepsgewijs (gefaseerd) verwijderen sneeuwbes en vrijgemaakte ruimte inplanten met groepen struiken. Gebruik vooral in randzone Kerkhoflaan en entreezone Kerkhoflaan-Scheveningseweg een groot aandeel duidelijke bloeiende soorten met gespreide bloeiperiode.
35a	25.495	IV	2020	- opgaand bos	- selectief dunnen kroonlaag - bestrijden esdoorn - bestrijden ongewenste soorten - vergroten aandeel dood hout - ontwikkelen mantelvegetatie - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanplanten bomen - aanplanten struiken	Reguliere dunning met extra aandacht voor vrijstellen oude eiken en stevig dunnen in randzone met 34b. Verwijderen esdoornopslag (veel) in kronendak en preventief verwijderen esdoornopslag voordat deze de onderkant van de boomkronen raakt. Groepsgewijs verwijderen sneeuwbes. Inplanten ruimte vrijgekomen na verwijderen esdoorn en sneeuwbes met groepen struiken en bomen (zomereik, winterlinde en aan westzijde plaatselijk zoete kers) om opnieuw uitlopen te beperken. Gebruik bosplantsoen (veren) in hoge dichtheid om snel tot sluiting te komen. Ontwikkelen mantelvegetatie rond 34b: terugzetten begroeiing tot gewenste lijn (herstellen open ruimte) en inplanten met groepen struiken.

BIJLAGE 2, OVERZICHT BEHEERMAATREGELEN SCHEVENINGSE BOSJES 2020-2030 PER AFDELING

AFD	OPP (m ²)	WERKBLOK	PLANNING	BEHEERTYPE	MAATREGELEN	TOELICHTING
35b	5.353	IV	2020	- opgaand bos	<ul style="list-style-type: none"> - selectief dunnen kroonlaag - bestrijden ongewenste soorten - beheer begroeiing entreezones - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - aanleggen takkenril - maaibeheer zoomvegetatie 	Omvormen tot struweel/zoom met solitaire bomen (bosrandzone voor 35a): licht dunnen, behouden in reeds open kroonlaag en plaatselijk dichtere groepjes tbv variatie. Let ook op vrijzetten laanbomen in 35c. Gefaseerd verwijderen dichte sneeuwbesvegetatie en groepsgewijs inplanten vrijgemaakte ruimte met groepen struiken. Gedeelten open laten en die ontwikkelen tot zoomvegetatie (extensief maaien) conform werkpakket ruigte zoom. Waar nodig aanleggen takkenril om doorsteek tussen fietspad en voetpad te beperken. Ook struiken planten in zuidelijke punt: verhogen beeldkwaliteit entreezone: gebruik duidelijk bloeiende soorten.
35c	3.004	IV	2020	<ul style="list-style-type: none"> - extensief beheerd gras - solitaire bomen 	<ul style="list-style-type: none"> - uitvoeren bvc - onderhoudssnoei - extensief maaibeheer 	Extensief maaien vegetatie onder bomen conform werkpakket ruiggrasveld, schraal (C) kruidenrijk grasland. Aan randen en bij kruisingen eerste meter (berm) eventueel intensiever beheren.